

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ТАРА ТА ПАКУВАННЯ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **13 «Механічна інженерія»**

Код та найменування спеціальності **131 «Прикладна механіка»**

Освітньо-професійна програма *Інженерна механіка*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальностей **131 «Прикладна механіка»** та **133 «Галузеве машинобудування»** галузі знань **13 «Механічна інженерія»**
«20», березня 2024 р. протокол № 11.

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

К 20-21

1. Загальна інформація

Кафедра: [Процесів, обладнання та енергетичного менеджменту](#)

Викладач: **Ватренко Олександр Віталійович**, професор кафедри процесів, обладнання та енергетичного менеджменту, доктор технічних наук

[Профайл](#)

Контакти:
alexvatrenko@gmail.com,
(048)-712-40-35

Освітній компонент «Тара та пакування» викладається на третьому курсі у п'ятому семестрі

Кількість: кредитів - 4, годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні
денна	44	24	20
заочна	16	8	8
Самостійна робота, годин	Денна – 76		Заочна 104

[Розклад занять https://www.rozklad.ontu.edu.ua/](https://www.rozklad.ontu.edu.ua/)

2. Анотація освітнього компоненту

Упаковка є важливим елементом ринкової економіки. У цьому контексті вона виконує три важливі функції – вона є елементом логістики, фактично виконує роль продавця у сучасних супермаркетах та є чинником продовольчої безпеки кожної держави.

Від упаковки, як елементу логістики, залежить можливість та ефективність доставки та транспортування харчової продукції. Оскільки в сучасних супермаркетах продукція розташована на стелажах та полицях, продавців немає, спробувати продукт на смак неможливо і покупець вибирає товар по упаковці, тому саме вона фактично і виконує функцію продавця. Як показує світовий досвід втрати не упакованої продукції та врожаю значно перевищують втрати упакованої продукції.

Освітній компонент «Тара та пакування» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Опір матеріалів», «Матеріалознавство», «Основи розрахунку, конструювання, експлуатація та обслуговування машин, автоматів і поточних ліній», «Технологія конструкційних матеріалів».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту «Тара та пакування» полягає у підготовці студентів до виробничої діяльності в якості інженера-механіка переробних і харчових підприємств, набутті кваліфікованого інженерного підходу у вирішенні питань пакування продукції та вибору пакувальних матеріалів для збереження якісного і кількісного складу харчової продукції і задоволенні потреб споживачів.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Тара та пакування» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»](#) та [освітньо-професійній програмі «Інженерна механіка»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в прикладній механіці або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- ФК3. Здатність проводити технологічну і техніко-економічну оцінку ефективності використання нових технологій і технічних засобів.
ФК10. Здатність описувати та класифікувати широке коло технічних об'єктів та процесів, що ґрунтується на глибокому знанні та розумінні основних механічних теорій та практик, а також базових знаннях суміжних наук.

Програмні результати навчання:

- РН16. Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички міжособистісного спілкування.
РН19*. Проектувати і розробляти інноваційні типи упаковки пакувальних матеріалів, способи утилізації упаковки.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Класифікація упаковки. Картонна і паперова упаковка. Скляна упаковка.			
1	Вступ. Класифікація упаковки. Основні терміни та визначення.	2	0,5
2	Методи визначення якості картону. Фальцювання картонної упаковки.	3	1
3	Методи визначення якості картонної тари. Особливості картонних пакувань.	3	1
4	Переваги та недоліки скляної тари. Властивості скла.	1	0,5
5	Формування скляної тари. Типи пляшок і банок.	1	0,5
6	Технічні вимоги до скляної тари.	2	0,5
Змістовний модуль 2. Металева упаковка. Полімерна та комбінована упаковка.			
5	Матеріали для виготовлення металевої тари. Класифікація металевої тари.	2	1
6	Технологія виготовлення металевої тари. Закупорювальні засоби для скляної тари.	4	1
7	Матеріали для виготовлення полімерної упаковки. Основні типи полімерних плівок та багатошарових полімерних і комбінованих матеріалів.	3	1
8	Технології пакування у полімерну упаковку та відповідне обладнання.	3	1
Разом за ОК:		24	8

5.2 Перелік лабораторних робіт

№ з/п	Назва лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розливальний автомат рідких продуктів для барометричного фасування	4	2
2	Шнековий наповнювач ковбасних оболонки	4	2

3	Автомат для фасування в'язкої продукції в металеву тару	4	1
4	Закатна машина для металевих консервних тари	6	2
5	Етикетувальний автомат для скляної тари	4	1
Всього за ОК:		20	8

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Оптимізація розмірів упаковки.	7	10
2	Конструювання споживчої упаковки з картону.	7	10
3	Основні способи оформлення картонної упаковки.	7	10
4	Технологія виробництва картонної тари.	7	9
5	Контроль якості скляної тари, методи вибіркового контролю.	7	9
6	Організація вхідного контролю якості та приймання скляної тари на харчових підприємствах.	7	9
7	Скловаріння.	7	9
8	Способи виготовлення полімерних плівок.	7	10
9	Способи додаткової обробки полімерних плівок.	7	9
10	Плівки для групового і транспортного пакування продукції.	6	9
11	Зварювання корпусів металевих тари встик.	7	10
Всього за ОК:		76	104

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань студентів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- виконання і захист лабораторних робіт;
- усне опитування.

Підсумковий контроль – *екзамен*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
Змістовний модуль 1. Класифікація упаковки. Картонна і паперова упаковка. Скляна упаковка.		
Лабораторні роботи*	12	12
Самостійна робота*	8	8
Модульна контрольна робота*	15	15
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовний модуль 2. Металева упаковка. Полімерна та комбінована упаковка.		
Лабораторні роботи*	18	18
Самостійна робота (у вигляді індивідуальних завдань)*	2	2

Модульна контрольна робота*	15	15
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30,0	30
Всього	100,0	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Лабораторні роботи (оцінювання однієї роботи)

5-6 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,0-4,9 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,0-3,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1-2,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (оцінювання однієї роботи)

ЗМ 1	ЗМ 2	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
3,7 – 4,0 балів	1,7 – 2,0 балів		
3,1 – 3,6 балів	1,3 – 1,6 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
2,1 – 3,0 балів	0,9 – 1,2 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1,1 - 2,0 балів	0,5 – 0,8 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо

0 – 1,0 балів	0 – 0,4 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Модульна контрольна робота

13,0-15,0	Повне розкриття теми, глибокі знання та математичні формулювання	відмінно
11,0 -12,9	Повне розкриття теми, деякі неточності у відповідях та математичних формулюваннях	дуже добре
9,0 – 10,9	Значне розкриття теми, деякі неточності у відповідях та математичних формулюваннях	добре
6,0 – 8,9	Часткове розкриття теми, суттєві неточності у відповідях та математичних формулюваннях	достатньо
0 – 5,9	Відсутність необхідних знань по темі та нерозуміння поставлених запитань	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально- демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії; виконання проєктно-розрахункових завдань.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування.

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт за курсом «Тара та пакування» [Електронний ресурс] для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» денної та заочної форми навчання / О.В. Ватренко, Ю.О. Левтринська; за ред. О.В. Ватренка; Каф. процесів, обладнання та енергетичного менеджменту. — Одеса: ОНТУ, 2020. —37 с.

2. Конструкції і розрахунки машин та апаратів переробних виробництв [Текст] : підручник / В. С. Бойко, К. О. Самойчук, В. Г. Тарасенко та ін. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Д. Моторного. — Мелітополь : ПрофКнига, 2021. — 320 с.

3. Основи розрахунку та конструювання обладнання переробних і харчових виробництв [Текст] : підручник / К. О. Самойчук, В. С. Бойко, В. О. Олексієнко та ін. ; за ред. К. О. Самойчука ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Д. Моторного, Каф. обладнання перероб. і харч. вир-в ім. Ф. Ю. Ялпачика. — Київ : ПрофКнига, 2020. — 428 с.

4. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт за курсом «Тара та пакування» [Електронний ресурс] для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» денної та заочної форми навчання / О.В. Ватренко, Ю.О. Левтринська; за ред. О.В. Ватренка; Каф. процесів, обладнання та енергетичного менеджменту. — Одеса: ОНТУ, 2020. —37 с..

5. Prospective directions of scientific research in engineering and agriculture [Електронний ресурс] : collective monograph / D. Hladyshev, H. Hnat, M. Lemeshev etc. ; International Science Group. — Boston : Primedia eLaunch, 2023. — 464 p. : online resource.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>
4. Гавва, О.М. Пакувальне обладнання. В 3 кн. Кн. 1. Обладнання для пакування продукції у споживчу тару / О.М. Гавва, А.П. Беспалько, А.І. Волчко. – К.: ІАЦ “Упаковка”, 2008. – 435 с.
5. Гавва, О.М. Пакувальне обладнання. В 3 кн. Кн. 2. Обладнання для групового пакування / О.М. Гавва, А.П. Беспалько, А.І. Волчко. – К.: ІАЦ “Упаковка”, 2007. – 136 с.
6. Гавва, О.М. Пакувальне обладнання. В 3 кн. Кн.3. Обладнання для обробки транспортних пакетів / О.М. Гавва, А.П. Беспалько, А.І. Волчко. – К.: ІАЦ “Упаковка”, 2006. – 96 с.
7. Гавва, О.М. Пакувальне обладнання: підруч. / Гавва, А.П. Беспалько, А.І. Волчко, О.О. Кохан. – К.: ІАЦ “Упаковка”, 2010. – 744 с.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ/](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ/](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Олександр ВАТРЕНКО

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри процесів, обладнання та енергетичного менеджменту

Протокол від «20» лютого 2024 р. № 7.

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Олег БУРДО

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Інженерна механіка»
доцент, ПО та ЕМ

/ПІДПИСАНО/

Олександр ВСЕВОЛОДОВ